

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Agencije za agrarna plaćanja
za period 01.01 – 31.12.2019. godine**

Broj: RV037-20

Banja Luka, 30.04.2020. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	1
	Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	3
	Izveštaj o reviziji usklađenosti.....	3
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	4
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	5
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	6
	1. Uvod	6
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	6
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	7
	4. Nabavke	9
	5. Priprema i donošenje budžeta	9
	6. Finansijski izvještaji.....	10
	6.1. Izveštaj o izvršenju budžeta.....	10
	6.1.1. Prihodi i primici	10
	6.1.2. Rashodi i izdaci.....	10
	6.2. Imovina, obaveze i izvori.....	17
	6.2.1. Imovina	17
	6.2.2. Obaveze.....	18
	6.2.3. Izvori i promjene na neto imovini	19
	6.3. Vanbilansna evidencija	19
	6.4. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	19
	6.5. Obrazloženja uz finansijske izvještaje	19

I **IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA**

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Agencije za agrarna plaćanja koji obuhvataju: Pregled planiranih i ostvarenih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u glavnoj knjizi trezora na računovodstvenom fondu 01; Pregled prihoda, primitaka, rashoda i izdataka na računovodstvenim fondovima od 01 do 05 i Pregled imovine, obaveza i izvora sa stanjem na dan 31.12.2019. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, obrazloženja uz obrasce godišnjih finansijskih izvještaja i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji Agencije za agrarna plaćanja istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalno značajnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine; prihoda, primitaka, rashoda i izdataka, kao i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 – 2810. Naša odgovornost za provođenje revizije je dalje opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 – Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Prema Pravilniku o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika finansijske izvještaje Agencije za agrarna plaćanja čine tabelarni pregledi navedeni u našem izvještaju. Usvojeni okvir finansijskog izvještavanja za javni sektor u Republici Srpskoj podrazumijeva da se sve transakcije, procjene i politike odmjeravaju u odnosu na usaglašenost sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor.

Revizijski nalazi i zaključci o fer i istinitoj prezentaciji finansijskih izvještaja Agencije za agrarna plaćanja se oslanjaju na propisani okvir finansijskog izvještavanja za javni sektor u Republici Srpskoj.

Zbog činjenice da se u predmetnim finansijskim izvještajima ne prezentuje finansijski rezultat, ne izražavamo mišljenje o finansijskom rezultatu za 2019. godinu.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja, dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnovu za naše revizijsko mišljenje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na dato mišljenje skrećemo pažnju na navedeno pod tačkom 6.1.2.4. izvještaja:

Aktivnosti i mjere po osnovu subvencija definisanih Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela, a na koje Agencija nema uticaja, nisu u potpunosti realizovane na način koji uvažava načelo nastanka poslovnog događaja, vodeći računa o sredstvima odobrenim za tekuću budžetsku godinu.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor, odnosno propisanim

okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u obrazloženjima uz obrasce godišnjih finansijskih izvještaja; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 30.04.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja Agencije za agrarna plaćanja za 2019. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima Agencije za agrarna plaćanja za 2019. godinu su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je, takođe, odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Agencije za agrarna plaćanja za 2019. godinu obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Agencije za agrarna plaćanja za 2019. godinu.

Banja Luka, 30.04.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru Agencije za agrarna plaćanja da obezbijedi:

- 1) primjenu Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike prilikom iskazivanja ispravke vrijednosti potraživanja starijih od godinu dana i finansijskog rezultata;
- 2) primjenu Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike prilikom evidentiranja razgraničenja i obaveza za refundacije po osnovu porodijskog odsustva, izdataka za naknade plata za vrijeme bolovanja koje se refundiraju od obaveznog socijalnog osiguranja, kratkoročnih obaveza i razgraničenja iz transakcija unutar iste jedinice vlasti;
- 3) da se u Obrazloženjima uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije u skladu sa zahtjevima MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i članom 18. stav 3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se direktoru Agencije za agrarna plaćanja da:

- 1) obezbijedi da se prijem pripravnika vrši u skladu sa članom 62. stav 2. kao i zaključivanje ugovora o radu na određeno vrijeme u skladu sa članom 50. stav 3. pod b) Zakona o državnim službenicima.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Zakon i izmjene Zakona o izvršenju budžeta i rebalansa budžeta Republike Srpske za 2019. godinu;
- Odluke o usvajanju budžeta i rebalansa budžeta za 2019. godinu;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti;
- Zakon o državnim službenicima;
- Zakon o platama zaposlenih u organima uprave Republike Srpske;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;
- Pravilnik o korišćenju sredstava koja se priznaju kao troškovi reprezentacije;
- Pravilnik i izmjene Pravilnika o uslovima i načinu korišćenja službenih vozila;
- Pravilnik o naknadama i drugim primanjima zaposlenih;
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske;
- Uredba i izmjene i dopune uredbe o načelima za unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta u republičkim organima uprave Republike Srpske;
- Sporazum o produženju roka važenja Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u organima uprave Republike Srpske;
- Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela i izmjene Pravilnika;
- Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za kapitalne investicije u poljoprivrenoj proizvodnji u 2019. godini i izmjene Pravilnika.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Agencija za agrarna plaćanja (u daljem tekstu: Agencija) organizovana je u skladu sa Zakonom o republičkoj upravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 115/18) kao republička upravna organizacija u sastavu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske i obavlja poslove utvrđene članom 42. navedenog zakona koji se odnose na uspostavljanje jedinstvenog sistema za sva agrarna plaćanja, uspostavljanje integrisanog sistema kontrole svih plaćanja i sopstvenog računovodstvenog sistema, obezbjeđenje transparentnosti svih mjera podrške i isplata, usklađivanje procedura u vezi sa agrarnim plaćanjima sa procedurama i pravilima Evropske unije i druge poslove u skladu sa zakonom i drugim propisima Republike Srpske.

Za obavljanje navedenih poslova u Agenciji su organizovane unutrašnje organizacione jedinice i to jedinica za internu reviziju i odjeljenja za direktna plaćanja, ruralni razvoj, terensku kontrolu, pravne i opšte poslove i finansijsko - računovodstvene poslove.

Predmet revizije su finansijski izvještaji Agencije kojeg čine finansijske transakcije evidentirane u Glavnoj knjizi trezora (u daljem tekstu GKT) u okviru fonda 01.

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske je provela finansijsku reviziju Agencije za 2018. godinu i sačinila izvještaj u kojem su date četiri preporuke vezane za usklađenost poslovanja.

Agencija u skladu sa članom 20. stav 3. Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 98/05 i 20/14) je 18.06.2019. godine dostavila Program mjera i aktivnosti za provođenje preporuka datih u revizorskom izvještaju RV028-19, a 24.01.2020. godine Izvještaj o provođenju programa mjera za otklanjanje nepravilnosti po navedenom izvještaju.

Od ukupno date četiri preporuke za usklađenost jedna preporuka je provedena, a tri preporuke nisu provedene.

Preporuka „da se uspostavi informacioni sistem za obezbjeđenje, usmjeravanje i dodjelu sredstava za podsticanje i razvoj poljoprivrede i sela“ nije provedena.

Preporuka „da se putni nalozi pravdaju u skladu sa Uredbom o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske“ je provedena.

Preporuke „da se u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede obezbijedi da se parametri koji se odnose na uslove i način ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela definišu odgovarajućim aktima, tako da se parametri za koje ne postoji potreba izmjene na godišnjem nivou definišu za duži period, a za parametre za koje se neminovno javlja potreba za čestim izmjenama definiše da će se isti regulisati donošenjem nižih akata (odluke, rješenja) i da se Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela definiše dokumentacija koja bi bila dokaz o otkupljenim i plaćenim količinama mlijeka proizvođačima“ u 2019. godini nisu provedene.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta u Agenciji definisana je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 97/18), kojim su sistematizovana 24 radna mjesta sa 40 izvršilaca (30 radnih mjesta državnih službenika i 10 namještenika).

Na dan 31.12.2019. godine u Agenciji je bilo 34 zaposlenih od kojih 31 na neodređeno vrijeme i 3 na određeno vrijeme (jedan zaposleni na određeno vrijeme je sa statusom pripravnika). Nakon što je stekao obrazovanje u VSS jedan pripravnik je od 01.02.2019. godine raspoređen na rad na određeno vrijeme bez provedene konkursne procedure, što nije u skladu sa članom 62. stav 2. Zakona o državnim službenicima („Službeni glasnik Republike Srpske“, br.118/08, 117/11, 37/12 i 57/16).

U toku 2019. godine 7 zaposlenih koji su u 2018. godini bili raspoređeni na rad na određeno vrijeme nakon provedene konkursne procedure primljeni su na rad na neodređeno vrijeme.

Jedan zaposleni je tokom 2019. godine bio raspoređen na određeno vrijeme, što nije u skladu sa članom 50. stav 3. pod b) Zakona o državnim službenicima.

U Agenciji je na snazi Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima, iz jula 2016. godine sa registrom rizika koji nije ažuriran.

Članom 19. tačka 19. Pravilnika o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima definisano je da se zahtjev za podsticaj rješava do 30 dana za predmete koji su kompletni, odnosno do 60 dana za predmete za koje je tražena dopuna, što je kontradiktorno sa članom 2. tačka 6. Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela kojim je definisano da direktor Agencije najkasnije u roku od 60 dana od dana isteka roka za podnošenje zahtjeva, donosi rješenje o zahtjevu. S obzirom da je Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima od jula 2016. godine potrebno je izvršiti njegovo ažuriranje.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji je sistematizovano i popunjeno mjesto rukovodioca Jedinice za internu reviziju, dok je mjesto internog revizora, sistematizovano ali nije popunjeno. Direktor Agencije i rukovodilac jedinice za internu reviziju potpisali su Povelju interne revizije i dostavili je Centralnoj jedinici za harmonizaciju koja je dala pozitivno mišljenje. Godišnji plan je urađen na osnovu strateškog plana interne revizije. Direktor je odobrio i Strateški i Godišnji plan interne revizije.

U skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u Javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 91/16) Agencija je dostavila „Izveštaj o internoj reviziji“ za period 01.01 - 31.12.2019. godine.

U toku 2019. godine donesen je Plan rada za uspostavljanje i razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrole (FUK) za 2019. godinu, izjave o misiji i viziji kao i izjave o dostignutom i nedostignutom stepenu razvoja FUK-a za 2019. godinu. Izvršen je i popis poslovnih procesa. Sačinjen je Izveštaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema FUK-a za 2019. godinu.

Za 2020. godinu donesen je Plan rada za uspostavljanje i razvoj sistema FUK-a sa aktivnostima na izradi mape procesa, knjige procesa i praćenja sprovođenja plana za otklanjanje nedostataka uočenih internom revizijom.

Na osnovu usmenih informacija Agencije nema dovoljne kapacitete da sveobuhvatno provodi nadzor nad svim mjerama za obezbjeđenje i usmjeravanje sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela. U toku 2019. godine od planiranih pet revizija provedene su četiri interne revizije i to „Sistemske i ostale mjere“, „Premije za proizvedeno

voće i povrće“, „Korišćenje službenih vozila i troškovi tehničkog održavanja i utroška goriva“ i „Mjere za podršku kapitalnim investicijama – investicije u poljoprivrednu mehanizaciju“, utvrđene su nepravilnosti i date preporuke. Date preporuke odnosile su se na potrebu jačanja kontrolnog mehanizma kod visokorizičnih procesa s obzirom da je jedan zaposleni na jednoj mjeri podsticaja angažovan od prijema, obrade zahtjeva pa do izdavanja rješenja što ostavlja veliku mogućnost nastanka greške u proceduri dodjele sredstava što je potvrđeno i revizijskim ispitivanjima.

Prilikom revizije podsticajnih sredstava i premije za „uzgoj krava u sistemu krava - tele“ u 2019. godini utvrđeno je da je jednom korisniku podsticajnih sredstava isplaćen veći iznos od onog na koji je imao pravo. Nakon ukazane nepravilnosti u Agenciji su postupili u skladu sa članom 19. tačka 21. Pravilnika o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima te je 08.04.2020. godine upućena Urgencija za povrat sredstava. U toku revizije (10.04.2020. godine) izvršen je povrat više uplaćenih sredstava (15.600 KM).

Takođe, jedna od preporuka interne revizije odnosila se na potrebu uspostavljanja jedinstvenog informacionog sistema za obezbjeđenje, usmjeravanje i dodjelu sredstava za podsticanje i razvoj poljoprivrede i sela, čijom implementacijom bi se povećala odgovarajuća kontrola i nadzor nad realizacijom podsticajnih sredstava, transparentnost svih mjera podrške i isplata, kao i pouzdani i ažurirani podaci za redovnu i efikasnu analizu stanja poljoprivredne proizvodnje, analizu kretanja na tržištu poljoprivrednih proizvoda i efikasno planiranje odgovarajućih mjera, što je bila jedna od preporuka u prethodnom revizijskom izvještaju koja nije provedena.

Pored interne revizije u Agenciji postoji odjeljenje za terensku kontrolu u kojem su pored načelnika zaposlena još tri izvršioca.

U toku godine Odjeljenje za terensku kontrolu izvršilo je kontrolu sjetvenih površina prijavljenih pod usjevom merkantilne pšenice, sjetvenih površina prijavljenih pod usjevom merkantilne soje i suncokreta, izgradnje novih objekata u stočarstvu kod pet korisnika koji su Agenciji uputili zahtjev za podsticaj po osnovu člana 9. Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za kapitalne investicije u poljoprivrednoj proizvodnji, sjetvenih površina prijavljenih pod zasadom voća, prijavljenog tova junadi i interventnog otkupa utovljene junadi.

Ukoliko su kod kontrolisanog korisnika utvrde nepravilnosti na svim prijavljenim parcelama, istom se odbija zahtjev za podsticaj i dodjeljuje mu se pasivan status naredne dvije godine, dok se kod djelimičnih nepravilnosti (na određenim prijavljenim parcelama nije identifikovan taj usjev) odbija podsticaj samo za površinu parcela pod kojima nije identifikovan taj usjev dok se pravo na podsticaj ostvaruje za površinu prijavljenih parcela na kojoj je identifikovan taj usjev.

Zadatak terenske kontrole je kontrola prije isplate podsticajnih sredstava dok je članom 69. Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela definisano da je nadzor nad sprovođenjem i izvršavanjem odredaba ovog Pravilnika u nadležnosti Republičke uprave za inspekcijske poslove i inspekcije jedinica lokalne samouprave posredstvom poljoprivredne, veterinarske i tržišne inspekcije, (tačka 6.1.2.4. izvještaja).

Direktor je imenovao popisnu komisiju koja je obavile redovan godišnji popis i izvršila usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, nakon čega je 31.01.2020. godine donio Rješenje o usvajanju Izvještaja popisne komisije o izvršenom redovnom godišnjem popisu i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza Agencije na dan 31.12.2019. godine. Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima bruto vrijednosti 889 KM, ispravke vrijednosti 796 KM i neto vrijednosti 93 KM je predložena za rashodovanje i isknjižavanje iz knjigovodstvene evidencije ali sa 31.12.2019. godine nije isknjižena, (tačke 6.1.2.5. i 6.2. izvještaja).

Interne kontrole su uspostavljene ali zbog navedenih nedostataka koje nisu uvijek i samo u nadležnosti Agencije potrebno ih je unapređivati. Osim za gore navedeno i tačkama 4., 6.1.2.5., 6.2.2., 6.2.3. i 6.5. revizija nije utvrdila druge nedostatke sistema internih kontrola, čime su stvorene pretpostavke za funkcionisanje istih na način da obezbijede istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa zakonima i drugim propisima.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se prijem pripravnika vrši u skladu sa članom 62. stav 2. kao i zaključivanje ugovora o radu na određeno vrijeme u skladu sa članom 50. stav 3. pod b) Zakona o državnim službenicima.

4. Nabavke

Agencija je Planom javnih nabavki za 2019. godinu od 21.01.2019. godine planirala provođenje 10 postupaka javnih nabavki roba i usluga ukupne vrijednosti 46.310 KM bez PDV-a.

U decembru 2019. godine donesena je Dopuna Plana te ukupna vrijednost nabavki za 2019. godinu iznosi 48.310 KM (bez PDV-a).

Provedeno je 11 postupaka i zaključeni su ugovori ukupne vrijednosti 42.891 KM (bez PDV-a), što predstavlja 89% od planiranih nabavki.

Ugovor za usluge štampanja i prodaje kancelarijskog materijala za 2019. godinu je zaključen sa JU Centar za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida a.d. u vrijednosti 800 KM, tzv. „rezervisani ugovor“ u skladu sa članom 9. Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 38/14).

Od ukupnog broja provedenih nabavki revizijom su obuhvaćena 3 postupka ukupne vrijednosti 28.524 KM (bez PDV-a), što iznosi 67% ukupno ugovorenih nabavki i to dva postupka direktnim sporazumom, nabavka kancelarijskih potrepština i drugog kancelarijskog materijala i nabavka tonera (10.985 KM) i jedan postupak konkurentskim zahtjevom za dostavljanje ponuda za nabavku goriva za vozni park (17.539 KM).

Kod ispitanih nabavki nisu uočene materijalno značajne nepravilnosti i neusklađenosti provedenih procedura sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Agencija je prema instrukciji broj 1 Ministarstva finansija dostavila budžetski zahtjev u iznosu od 115.760.600 KM koji je za 43.714.400 KM veći od početnog budžetskog ograničenja koje iznosi 72.046.200 KM.

Prema instrukciji broj 2 Ministarstva finansija dostavljen je budžetski zahtjev u iznosu od 72.046.200 KM koliko iznosi i budžetsko ograničenje.

Odlukom Narodne skupštine o usvajanju budžeta za 2019. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 122/18) odobren je budžet u iznosu od 72.115.200 KM.

Takođe, Narodna skupština je donijela Odluku o usvajanju rebalansa budžeta za 2019. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 93/19) po kojoj je Agenciji odobren budžet u iznosu od 72.115.100 KM i to rashodi za lična primanja (932.700 KM), rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga (121.800 KM), rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi (400 KM), subvencije (71.000.000 KM), izdaci za nefinansijsku imovinu (5.200 KM) i ostali izdaci (55.000 KM).

Nakon rebalansa budžeta provedene su dvije realokacije u iznosu od 3.700 KM i to jedna po odobrenju resornog ministra (700 KM) i jedna sa nivoa Vlade Republike Srpske (3.000 KM).

Odlukom Vlade Republike Srpske od 30.01.2020. godine izvršena je realokacija sa Agencije na Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u iznosu od 18.000 KM.

Revizijom nisu utvrđene neusklađenosti u odnosu na regulativu koja definiše proces pripreme i donošenja budžeta.

6. Finansijski izvještaji

Agencija ima status budžetskog korisnika čija je glavna knjiga u sastavu GKT i prema čl. 46 i 47. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 15/17) vrši izvještavanje putem obrazaca: Obrazac 2 - Pregled planiranih i ostvarenih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u GKT na računovodstvenom fondu 01; Obrazac 3a - Pregled prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u GKT na računovodstvenim fondovima 01 do 05; Obrazac 4a - Funkcionalna klasifikacija rashoda i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazanih u GKT; Obrazac 5a - Pregled imovine, obaveza i izvora iskazanih u GKT i pisano Obrazloženje uz finansijske izvještaje.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Ukupni rashodi i izdaci za 2019. godinu iskazani su u iznosu od 72.092.119 KM. Ukupno izvršenje budžeta za 2019. godinu iskazano je na fondu 01 u iznosu 72.071.291 KM (100% u odnosu na rebalansom odobrena sredstva). Najznačajnije odstupanje u odnosu na Rebalans budžeta se odnosi na rashode za otpremnine i jednokratne pomoći (niži za 20%), rashode po osnovu zakupa (niži za 16%), rashode za tekuće održavanje (niži za 17%), rashode za stručne usluge (niži za 20%), ostale neklasifikovane rashode (niži za 23%), rashode po osnovu zateznih kamata (niži za 81%) i ostale izdatke iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (niži za 22%). Nedostajuća sredstva su obezbijeđena realokacijama u okviru Agencije.

U izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su prihodi i primici (bez prihoda obračunskog karaktera) u iznosu od 105.809 KM koji se ne planiraju na nivou budžetskog korisnika.

6.1.1. Prihodi i primici

Ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 105.809 KM.

Prihodi su iskazani u iznosu od 52.743 KM, a odnose se na ostale neporeske prihode.

6.1.1.1. Neporeski prihodi

Ostali neporeski prihodi su iskazani u iznosu od 52.743 KM, a odnose se na ostale neporeske prihode po osnovu povrata nenamjenski utrošenih sredstava i vraćenih sredstava po osnovu premija za različite mjere podsticaja.

6.1.1.2. Primici

Ostali primici iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti iskazani su u iznosu od 53.066 KM, a odnose se na primitke po osnovu naknade plata za porodijsko odsustvo koji se refundiraju od Fonda dječije zaštite Republike Srpske.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Ukupni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 72.092.119 KM, od čega se na rashode odnosi 72.044.039, a na izdatke 48.080 KM.

Ukupne rashode čine tekući rashodi i rashodi obračunskog karaktera.

Tekuće rashode čine rashodi po osnovu ličnih primanja zaposlenih, po osnovu korišćenja roba i usluga, finansiranja i drugi finansijski troškovi i subvencije.

6.1.2.1. Rashodi za lična primanja zaposlenih

Rashodi za lična primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 910.949 KM, a čine ih rashodi za bruto plate, bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, naknade plata za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata i otpremnine i jednokratne pomoći.

Rashodi za bruto plate iskazani su u iznosu od 864.189 KM, a odnose se na rashode za osnovnu platu nakon oporezivanja (520.577 KM), osnovnu platu - porez na dohodak (35.858 KM), uvećanje osnovne plate po osnovu radnog staža (21.166 KM), uvećanje osnovne plate - porez na dohodak (1.522 KM) i zbirne doprinose (285.066 KM).

Plate, naknade i ostala lična primanja zaposlenih uređene su u skladu sa Zakonom o platama zaposlenih u organima uprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/18).

Rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 21.021 KM. Najvećim dijelom čine ih rashode za naknade za prevoz na posao i sa posla (11.106 KM), nagrade za posebne rezultate u radu (1.400 KM) i dnevnice za službena putovanja u zemlji i inostranstvu (7.593 KM).

Rashodi po osnovu dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu obračunate su u skladu sa Uredbom o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 73/10).

Rashodi za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata iskazani su u iznosu od 21.095 KM. Odnose se najvećim dijelom na rashode za naknadu plata za vrijeme bolovanja koji se ne refundiraju (6.400 KM) i zbirne doprinose na naknade (14.057 KM).

Rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći (bruto) iskazani su u iznosu od 4.644 KM, a odnose se na novčane pomoći u slučaju smrti člana uže porodice.

Rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja kao i rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći isplaćene su u skladu sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u organima uprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 67/16 i 104/17) i Pravilnikom o naknadama i drugim primanjima zaposlenih (od 14.10.2016. godine).

6.1.2.2. Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga

Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga iskazani su u iznosu od 112.206 KM. Čine ih rashodi zakupa, električne energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga, režijskog materijala, tekućeg održavanja, putovanja i smještaja, stručnih usluga i ostalih neklasifikovanih rashoda.

Rashodi po osnovu zakupa iskazani su u iznosu od 6.197 KM, od čega se najveći dio (6.000 KM) odnosi na ugovor o zakupu za smještaj arhive.

Rashodi po osnovu utrošene energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga iskazani su u iznosu od 41.969 KM. Odnose se najvećim dijelom na rashode usluga korišćenja fiksnog telefona (4.355 KM), mobilnog telefona (4.461 KM) i poštanskih usluga (32.791 KM).

Rashodi za korišćenje mobilnog telefona odnose se na troškove mobilnih telefona za direktora i 6 zaposlenih koji po rješenju direktora imaju pravo na troškove mobilnog telefona do iznosa koji im je propisan. Za iznos preko dozvoljenog limita vrši se obustava od zaposlenih po osnovu izlazne fakture koja se ispostavlja na mjesečnom nivou.

Rashodi poštanskih usluga se odnose na rashode za prenos običnih pismonosnih i preporučених pošiljki za izvršene usluge od „Pošte Srpske“ a.d. Banja Luka.

Rashodi za režijski materijal iskazani su u iznosu od 15.258 KM. Najvećim dijelom se odnose na rashode za kompjuterski materijal (5.791 KM), obrasce i papir (3.592 KM), registratore, fascikle i omote (3.393 KM) i kancelarijska pomagala (1.091 KM).

Rashodi za tekuće održavanje iskazani su u iznosu 4.164 KM, a odnose se na tekuće održavanje prevoznih sredstava.

Troškovi održavanja i upotreba službenih automobila definisani su Pravilnikom o uslovima i načinu korišćenja službenih vozila (april 2011. godine).

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja iskazani su u iznosu od 25.538 KM. Čine ih rashodi goriva za 3 automobila (17.186 KM), po osnovu službenog putovanja u zemlji (7.676 KM) i po osnovu službenog putovanja u inostranstvu (676 KM).

Rashodi za stručne usluge iskazani su u iznosu 9.490 KM, čine ih najvećim dijelom rashodi za usluge objavljivanja tendera, oglasa (2.750 KM), održavanje licenci (4.136 KM) i osiguranje automobila i zaposlenih (1.895 KM).

Ostali neklasifikovani rashodi iskazani su u iznosu od 9.590 KM. Čine ih najvećim dijelom rashodi po osnovu reprezentacije i poklona (5.259 KM), kotizacije za seminare, savjetovanja i simpozijume (1.150 KM), bruto naknada za ugovore o djelu (682 KM), doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju (1.824 KM) i registracije automobila (575 KM).

Prava na naknadu troškova reprezentacije i interni kontrolni postupci u cilju praćenja potrošnje definisana su Pravilnikom o korišćenju sredstava koja se priznaju kao troškovi reprezentacije (decembar 2010. godine).

6.1.2.3. Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi iskazani su u iznosu od 77 KM, a odnose se na rashode po osnovu zateznih kamata u zemlji koje obračunavaju Pošte Srpske usljed neblagovremenog plaćanja.

6.1.2.4. Subvencije

Subvencije su iskazane u iznosu od 70.999.979 KM, a planirane su za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela.

Pravo na sredstva za podsticaj razvoja poljoprivrede i seoskih područja u 2019. godini imali su korisnici – poljoprivredna gazdinstva (pravna i fizička lica) sa prebivalištem, odnosno sjedištem u Republici Srpskoj, koji obavljaju poljoprivrednu proizvodnju na teritoriji Republike Srpske i upisani su u registar poljoprivrednih gazdinstava, kao i jedinice lokalne samouprave i mjesne zajednice i drugi subjekti, kao korisnici sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i seoskih područja (u skladu sa članom 26. Zakona o poljoprivredi). Registraciju poljoprivrednih gazdinstava obavlja Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge a. d. Banja Luka (u daljem tekstu: APIF). Prema podacima iz registra, na dan 31.12.2019. godine bilo je registrovano 43.300 poljoprivrednih gazdinstava (od kojih su 506 pravna lica, 202 preduzetnici i 42.592 fizička lica). Od ukupno registrovanih gazdinstava 20.415 je izvršilo ažuriranje podataka i imalo aktivan status po tom osnovu, ali su uz to trebali izmiriti obaveze po osnovu doprinosa u Poreskoj upravi i po osnovu naknada za protivgradnu preventivu da bi ostvarili pravo na podsticaje (opšti uslovi). Pravo na podsticaje po jednom ili više osnova je ostvarilo 14.872 korisnika, dok je pravo po svim mjerama ukupno ostvarilo 28.982 korisnika.

Plan korišćenja sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela u 2019. godini usvojen je 27.02.2019. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“, br.20/19) na ukupan iznos od 71.000.000 KM. Isti je mijenjan dva puta u toku 2019. godine odlukama Vlade Republike Srpske. Prvom izmjenom od 19.09.2019. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“, br.81/19) i drugom izmjenom od 26.12.2019. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“, br.111/19) izvršene su izmjena u strukturi Plana korišćenja sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela za 2019. godinu, u okviru ukupnog iznosa od 71.000.000 KM, te je konačni raspored sredstava podrška tekućoj proizvodnji (53.490.183 KM), podrška dugoročnom razvoju (11.438.201 KM) i systemske mjere (6.071.616 KM).

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske je 06.03.2019. godine donijelo Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela („Službeni glasnik Republike Srpske“, br.18/19), (u daljem tekstu: Pravilnik) koji je u toku godine imao šest izmjena („Službeni glasnik Republike Srpske“, br.35/19, 51/19, 74/19, 87/19, 98/19 i 102/19) i Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za kapitalne investicije u poljoprivrednoj proizvodnji u 2019. godini („Službeni glasnik Republike Srpske“, br.31/19) i izmjene („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 87/19). Navedenim pravilnicima su propisani uslovi, koje su obavezni da ispunjavaju pravna i fizička lica, za ostvarivanje prava na novčane podsticaje, postupci za njihovo ostvarivanje, vrsta, visina i način isplate novčanih podsticaja, obaveze korisnika podsticaja nakon njihovog primanja, rokovi, kao i potrebna dokumentacija i obrasci. Česte izmjene donesenih Pravilnika u jednoj godini otežavaju uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Ukupan broj zaprimljenih zahtjeva, u toku 2019. godine po svim mjerama podrške, je 30.564. Pozitivno je riješeno i realizovano 21.635 zahtjeva (71%), dok je 8.929 (29%) zahtjeva odbijeno. Razlozi odbijanja zahtjeva su neispunjavanje opštih uslova (čl. 2. i 5. Pravilnika), kao i specifičnih uslova definisanih za svaku mjeru u skladu sa Pravilnikom. Republička uprava za inspekcijske poslove Banja Luka dostavila je Agenciji Izvještaj o izvršenim kontrolama korišćenja podsticajnih sredstava u 2019. godini od 16.04.2020. godine. Prema navedenom izvještaju republički i opštinski/gradski poljoprivredni inspektori su, u skladu sa godišnjim planom kontrola u toku 2019. godine, izvršili ukupno 505 inspekcijskih kontrola korišćenja sredstava podsticaja u okviru kojih je izvršeno 1.207 različitih isplaćenih podsticajnih mjera u iznosu od 12.927.411 KM. Od ukupnog broja izvršenih kontrola 1.197 je bilo uredno, a 10 izvršenih kontrola sa određenim nepravilnostima. Kod 4 kontrole sa utvrđenim nepravilnostima naložen je povrat sredstava podsticaja u iznosu od 10.898 KM, a kod 6 izvršenih kontrola sa utvrđenim nepravilnostima naloženo je otklanjanje nepravilnosti.

Subvencije su realizovane kao podrška tekućoj proizvodnji, podrška dugoročnom razvoju i systemske mjere.

Subvencije za podršku tekućoj proizvodnji iskazane su u iznosu od 53.489.312 KM. Odnose se na direktnu podršku stočarskoj proizvodnji (37.002.894 KM) i biljnoj proizvodnji (16.486.418 KM). U okviru stočarske proizvodnje najznačajnije subvencije odnose se na premije za priplodnu stoku (4.100.812 KM), mlijeko (27.326.274 KM), proizvodnju mesa (4.897.698 KM) i pčelarsku proizvodnju (638.110 KM). U okviru biljne proizvodnje najznačajnije subvencije odnose se na premije za proizvedeno i prodato voće i povrće, ljekovito i aromatično bilje (3.885.743 KM), regres po ha sjetvene površine, strna žita (3.326.316 KM), regres po ha sjetvene površine, soja, suncokret i uljna repica (440.654 KM), regres po ha - dizel gorivo (4.542.965 KM), proizvedenu i prodatu merkantilnu pšenicu (3.109.710 KM), sjemenski materijal (522.988 KM) i industrijsko bilje (411.856 KM).

Subvencije na ime premije za „uzgoj krava u sistemu krava - tele“ po nalazu revizije precijenje su u najmanjem iznosu od 15.600 KM jer je korisniku isplaćen veći iznos od

onog na koji je imao pravo. Utvrđena nepravilnost za isplatu premija za priplodnu stoku (za sistem uzgoja krava - tele) detaljnije je objašnjena u tački 3. izvještaja.

Za podršku tekućoj proizvodnji u 2019. godini podneseno je 28.892 zahtjeva, od kojih je 20.287 zahtjeva pozitivno riješeno, a 8.605 zahtjeva je odbijeno zbog neispunjavanja osnovnih kriterijuma jer nije/nisu (registrovano gazdinstvo u registru poljoprivrednih gazdinstava ili registru korisnika, regulisane obaveze po osnovu uplate doprinosa, izmirene obaveze po osnovu naknade za protivgradnu zaštitu, blagovremeno podneseni zahtjevi, ispunjeni kriterijumi vezani za konkretnu mjeru i sl.).

Pravo na premiju za proizvedeno i prodato kravlje, ovčije i kozje mlijeko definisana je članom 16. Pravilnika. Zahtjeve za ostvarenje prava na novčani podsticaj u ime proizvođača mlijeka podnose subjekti registrovani na području Republike Srpske, koji se bave otkupom i/ili preradom mlijeka. Pravilnikom propisana dokumentacija, koju dostavljaju subjekti koji se bave otkupom mlijeka i koja služi za obračun i isplatu podsticajnih sredstava, ne sadrži dokument koji bi bio pouzdan dokaz o tačno otkupljenim i plaćenim količinama mlijeka proizvođačima. Naime, uz zahtjev ne postoji priložen dokument koji je potpisan od strane proizvođača mlijeka da je predao navedenu količinu mlijeka otkupljivaču, niti postoji dokument iz kojeg bi bilo vidljivo da je otkupljena količina mlijeka plaćena proizvođaču. Na osnovu naprijed navedenog nismo se mogli uvjeriti u tačnost podataka o proizvedenoj i plaćenju količini mlijeka. Učešće navedene mjere je 38% od ukupnog iznosa sredstava namijenjenih za podsticaj razvoja poljoprivrede i sela u 2019. godini.

Pravo na podsticajna sredstva za proizvodnju mlijeka ostvareno u oktobru, novembru i decembru 2018. godine kao i u 2019. godini korisnici podsticaja ostvaruju u skladu sa odredbama dva Pravilnika koji su važili u toj godini (iz 2018 i 2019. godine). Na taj način subvencije za mlijeko u periodu oktobar - decembar 2018. godine u iznosu od 7.299.460 KM evidentirane su i isplaćene na teret budžeta 2019. godine dok su subvencije za period oktobar - decembar 2019. godine u iznosu od 6.240.773 KM evidentirane i isplaćene na teret budžeta 2020. godine.

Ministarstvo je za *proizvedenu i prodatu merkantilnu pšenicu zasijanu 2017. godine, a požnjevenu 2018. godine*, donijelo izmjenu Pravilnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/18), kojim je u članu 2. produžen rok za podnošenje zahtjeva za subvencije sa 31.10.2018. godine na 28. februar 2019. godine, čime je iznos od 3.109.710 KM evidentiran i isplaćen na teret budžeta 2019. godine.

Premija za pšenicu posijanu u jesen 2018. godine, a požnjevenu u ljeto 2019. godine nije propisana Pravilnikom za 2019. godinu, te nije bilo podnošenja zahtjeva niti isplate premije po tom osnovu.

Regresa za dizel-gorivo u poslovnim evidencijama iskazan je u iznosu od 4.542.965 KM u skladu sa članom 28. Pravilnika. To pravo do 31.10.2019. godine je ostvarilo 11.011 korisnika u ukupnoj vrijednosti od 5.597.804 KM. Razlika u iznosu od 1.054.839 KM je evidentirana i isplaćena na teret budžeta 2020. godine prema rješenjima donesenim do 31.03.2020. godine. Izmjenama člana 28. navedenog Pravilnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 74/19) definisano je da će se isplata regresa po osnovu obračuna za količine goriva preuzete u periodu 01.09 - 30.10.2019. godine vršiti po odredbama Pravilnika iz 2020. godine. Ovlašćeni distributeri putem kojih je vršena distribucija dizel-goriva dostavljali su izvode otvorenih stavki sa 31.12.2019. godine koje je Agencija osporavala za rješenja donesena u 2020. godini (a odnosila su se na period 01.09 - 30.10.2019. godine) u iznosu od 1.054.839 KM.

Subvencije za podršku dugoročnom razvoju iskazane su u iznosu od 11.443.220 KM. Najvećim dijelom odnose se na poljoprivrednu mehanizaciju (3.942.797 KM), investicije u stočarskoj proizvodnji (581.266 KM), investicije u biljnoj proizvodnji (406.873 KM),

navodnjavanje (236.554 KM), investicije u modernizaciju postojećih i izgradnju novih prerađivačkih kapaciteta (463.434 KM), podršku samozapošljavanju diplomiranih inženjera poljoprivrede (193.848 KM), poslovne aktivnosti poljoprivredne zadruge i klasteri (397.140 KM), podršku prenosu znanja i tehnološkim inovacijama (404.931 KM), modernizaciju sistema protivgradne odbrane (3.949.432 KM), podršku razvojnim centrima (200.000 KM) i podršku kapitalnim investicijama u lovstvu (352.555 KM).

Za podršku dugoročnom razvoju u 2019. godini podnesena su 1.272 zahtjeva, od kojih je 1.071 zahtjev pozitivno riješeno, a 201 zahtjev je odbijen zbog neispunjavanja osnovnih kriterijuma.

Subvencije za sistemske mjere iskazane su u iznosu od 6.067.448 KM. Odnose se najvećim dijelom na mjere za zaštitu zdravlja životinja (2.080.210 KM), kontrolu kvaliteta mlijeka (739.481 KM), zaštitu zdravlja biljaka i atestiranje prskalica (484.569 KM), podršku proizvodnji sjemena za vještačko osjemenjavanje u govedarstvu (200.000 KM), podršku sufinansiranju premije osiguranja primarne poljoprivredne proizvodnje (261.706 KM), podršku za izradu strateških dokumenata (159.524 KM), podršku za vođenje i održavanje Registra poljoprivrednih gazdinstava (827.605 KM), interventne mjere na tržištu i sredstva za vanredne potrebe i pomoći (264.360 KM) i sredstva za žalbe i sudske presude (726.417 KM).

Po ovim mjerama ukupno je podneseno 400 zahtjeva, od kojih je odobreno 277, a odbijeno 123 zahtjeva.

Sredstva isplaćena po osnovu žalbi iskazana su u iznosu od 726.417 KM. Najveći dio (525.300 KM) odnosi se na obaveze nastale ranijih godina za koje nije bilo dovoljno sredstava u toj godini te su po rješenju resornog ministra isplaćene u 2019. godini, a odnose se na obaveze prema APIF-u za vođenje registra poljoprivrednih gazdinstava za period juni - decembar 2018. godine (402.500 KM) i obaveze prema JU „Vaso Butozan“ za ostvarivanje prava na novčane podsticaje za sprovedene mjere laboratorijske dijagnostike naročito opasnih zaraznih bolesti u periodu 2017 - 2018. godine (122.800 KM.) Preostali iznos (201.117 KM) odnosi se na žalbe za različite mjere podsticaja (tov junadi, podsticaji za voće i povrće, za pšenicu, tov brojlera, premije za mlijeko i sl.).

Subvencije u najmanjem iznosu od 10.934.470 KM za obaveze nastale u 2018. godini koje se odnose na premije za mlijeko u periodu oktobar - decembar (7.299.460 KM), proizvedenu i prodatu merkantilnu pšenicu rod 2017/2018 (3.109.710 KM) i sredstva isplaćena po osnovu žalbi za koje nije bilo dovoljno sredstava u toj godini (525.300 KM) evidentirane su i isplaćene na teret budžeta 2019. godine.

Takođe, obaveze nastale u 2019. godini u najmanjem iznosu od 7.295.612 KM, a koje se odnose na premije za mlijeko u periodu oktobar - decembar (6.240.773 KM) i regres za dizel gorivo za količine goriva preuzete u periodu 01.09 - 30.10.2019. godine (1.054.839 KM) evidentirane su i isplaćene na teret budžeta 2020. godine.

Isplate po navedenim obavezama definisane su kroz dva Pravilnika koji su važili u tekućoj godini i to Pravilnik iz prethodne i tekuće godine.

Prilikom donošenja rješenja o odobravanju sredstava za količine dizel-goriva koje su prodate u oktobru 2019. godine (mart 2020. godine) Agencija se pozivala na odredbe člana 4 i 5. Sporazuma o poslovno tehničkoj saradnji zaključenog između Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u ime Agencije) i ovlašćenih distributera za promet nafte i naftnih derivata. Navedenim članom definisano je da je obaveza distributera da najkasnije do 15. decembra dostavi Agenciji sve zaprimljene kompletne zahtjeve korisnika regresiranog dizel-goriva u 2019. godini. Obaveza Agencije je da izvrši obračun za ukupno regresirano gorivo najkasnije do 31.12.2019. godine na osnovu elektronskih pregleda prodatih količina dizel-goriva i faktura. Članom 27. Pravilnika za 2020. godinu

(„Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 7/20) definisano je da korisnici pravo na regresirano dizel-gorivo iz oktobra 2019. godine ostvaruju u skladu sa Pravilnikom za 2020. godinu.

Iz navedenog proizilazi da su Rješenja o odobravanju sredstava za dizel-gorivo koje je prodato u oktobru 2019. godine (ispostavljena u martu 2020. godine), Sporazumi o poslovno tehničkoj saradnji zaključeni između Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i ovlašćenih distributera za promet nafte i naftnih derivata (čl. 4 i 5.) kao i Pravilnik za 2020. godinu (član 27.) kontradiktorni u pogledu rokova.

Od ukupnih subvencija nastalih u tekućoj godini najmanje 10-15% se isplaćuje na teret budžeta sljedeće godine. Navedeno nije u skladu sa načelom nastanka poslovnog događaja.

6.1.2.5. Rashodi obračunskog karaktera

Rashodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 20.828 KM, a čine ih nabavna vrijednost realizovanih zaliha sitnog inventara, auto-guma, odjeće i obuće i rashodi po osnovu amortizacije. Po nalazu revizije potcijenjeni su u najmanjem iznosu od 2.198 KM, a odnosi se na potraživanja po osnovu refundacije za naknadu plata iz doprinosa koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci za koja nije izvršena ispravka vrijednosti potraživanja i gubici po osnovu rashodovanja imovine.

Nabavna vrijednost zaliha sitnog inventara, auto guma, odjeće i obuće izdata je u upotrebu u iznosu od 2.126 KM.

Rashodi po osnovu amortizacije iskazani su u iznosu od 18.701 KM, a odnose se na rashode po osnovu amortizacije prevoznih sredstava (11.240 KM), komunikacione i računarske opreme (1.084 KM), kancelarijske opreme (5.683 KM) i nematerijalne imovine (694 KM).

Ostali rashodi obračunskog karaktera nisu iskazani, a po nalazu revizije iznose 93 KM, a odnose se na neto vrijednost nefinansijske imovine u stalnim sredstvima koja je predložena za rashodovanje i isknjižavanje iz knjigovodstvene evidencije (tačka 3. izvještaja).

Rashodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti nisu iskazani, a po nalazu revizije iznose 2.105 KM, a odnose se na potraživanja po osnovu refundacije za naknadu plata iz doprinosa koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci za koja nije izvršena ispravka vrijednosti potraživanja u skladu sa članom 73. tačka 2. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, br.115/17 i 118/18).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se ispravka vrijednosti potraživanja starijih od godinu dana vrši u skladu sa članom 73. tačka 2. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1.2.6. Izdaci

Izdaci su iskazani u iznosu od 48.080 KM, a odnose se na izdatke za nefinansijsku imovinu i ostale izdatke iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti.

Izdaci za nefinansijsku imovinu iskazni su u iznosu od 5.004 KM, a odnose se na izdatke za proizvedenu stalnu imovinu (nabavku postrojenja i opreme) i izdatke za zalihe materijala, robe i sitnog inventara, ambalaže i slično.

Izdaci za nabavku postrojenja i opreme iskazani su u iznosu od 2.878 KM, a odnose se na nabavku kancelarijskog namještaja (12 metalnih arhivskih polica).

Izdaci za zalihe materijala, robe i sitnog inventara i ambalaže iskazani su u iznosu od 2.126 KM, a odnosi se na nabavku auto guma.

Ostali izdaci iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti iskazani su u iznosu od 43.076 KM, a odnose se na izdatke za naknadu plata za porodiljsko odsustvo koje se refundira od fonda obaveznog socijalnog osiguranja (42.552 KM) i naknade plata za vrijeme bolovanja koje se refundiraju od fonda obaveznog socijalnog osiguranja (524 KM). Po nalazu revizije precijenjeni su u najmanjem iznosu od 451 KM.

6.2. Imovina, obaveze i izvori

6.2.1. Imovina

Ukupna imovina Agencije iskazana je u iznosu od 266.214 KM bruto vrijednosti, 222.378 KM ispravke vrijednosti i 43.836 KM neto vrijednosti. Čine je nefinansijska imovina i finansijska imovina.

Nefinansijska imovina iskazana je u iznosu 261.316 KM bruto vrijednosti, 222.378 KM ispravke vrijednosti i 38.938 KM neto vrijednosti i u potpunosti se odnosi na nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima. Po nalazu revizije precijenjena je u najmanjem iznosu od 93 KM, (tačka 3. izvještaja).

Neto vrijednost nefinansijske imovine u stalnim sredstvima čini proizvedena stalna imovina (38.938 KM).

Neto vrijednost proizvedene stalne imovine čine postrojenja i oprema (36.854 KM) i nematerijalna proizvedena imovina (2.084 KM).

Postrojenja i oprema najvećim dijelom odnosi se na 3 automobila (15.372 KM), kancelarijski namještaj (18.525 KM) i telefonsku opremu (2.764 KM).

Nematerijalna proizvedena imovina iskazana je u iznosu od 2.084 KM, a odnosi se na računarske programe.

Vrijednost nefinansijske imovine u stalnim sredstvima povećana je u iznosu 2.878 KM za nabavku arhivskih polica, a smanjena je usljed rashodovanja opreme u vrijednosti 793 KM (kalkulator i štampač) i obračunate amortizacije u vrijednosti 18.701 KM.

Finansijska imovina i razgraničenja iskazani su u iznosu od 4.898 KM bruto vrijednosti koja je i neto vrijednost. Po nalazu revizije precijenjeni su u najmanjem iznosu od 2.105 KM.

Kratkoročnu finansijsku imovinu u neto iznosu od 4.898 KM čine kratkoročna razgraničenja i kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 2.701 KM, a odnose se na razgraničenja po osnovu neizmirenih obaveza za naknade plata za vrijeme roditeljskog staranja koje se refundiraju od Fonda za dječiju zaštitu. Zaposleni je podnio zahtjev Agenciji da mu se odobri pravo na porodiljsko odsustvo u trajanju od dva mjeseca što je Agencija i odobrila. Na osnovu izdatog rješenja obračunate su i isplaćene plate i Fondu dječije zaštite podnesen zahtjev za refundaciju sredstava na koji je Agencija dobili odbijenicu i uložila žalbu. Žalba je riješena u korist Agencije u 2020. godini i iz tog razloga navedeni iznos je iskazan u okviru razgraničenja jer se nije moglo iskazati potraživanje bez dobijenog rješenja od strane Fonda za dječiju zaštitu.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti iskazani su u iznosu od 2.197 KM, a odnose se na potraživanja po osnovu refundacije za naknadu plata iz doprinosa za zdravstveno osiguranje.

Agencija nije iskazala iznos od 2.105 KM koji se odnosi na ispravku vrijednosti potraživanja po osnovu refundacije za naknadu plata iz doprinosa koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci, što nije u skladu sa članom 73. tačka 2. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, (tačka 6.1.2.5. izvještaja).

U februaru 2020. godine Fond zdravstvenog osiguranja uplatio je iznos od 2.105 KM.

6.2.2. Obaveze

Ukupne obaveze Agencije iskazane su u iznosu od 22.722.737 KM. Cjelokupan iznos se odnose se na kratkoročne obaveze i razgraničenja.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja čine obaveze za lična primanja zaposlenih, iz poslovanja i za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite.

Obaveze za lična primanja zaposlenih iskazane su u iznosu od 81.032 KM, a odnose se na obaveze za bruto plate i naknade plata i bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, otpremnina i jednokratnih pomoći.

Obaveze za bruto plate i naknade plata iskazane su u iznosu od 77.742 KM i odnose se na bruto platu za decembar 2019. godine.

Prilikom evidentiranja potraživanja za refundacije po osnovu porodiljskog odsustva nisu ispravno iskazani iznosi niti su obaveze klasifikovane u skladu sa Pravilnikom o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 98/16, 115/17 i 118/18).

Takođe, izdaci za naknade plata za vrijeme bolovanja koje se refundiraju od obaveznog socijalnog osiguranja nisu ispravno iskazani.

Obaveze za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, otpremnina i jednokratnih pomoći iskazane su u iznosu od 3.290 KM, a odnose se na obaveze za decembar 2019. godine i to za prevoz (969 KM), posebne rezultate u radu (1.400 KM) i pripadajući porez i doprinose (921 KM).

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 19.343 KM, a odnose se na nabavku roba i usluga u zemlji (18.506 KM), obaveze prema fizičkim licima u zemlji (500 KM) i obaveza za poreze i doprinose na teret poslodavca (337 KM). Iznos od 4.384 KM koji je iskazan u okviru obaveza za nabavku roba i usluga je trebao biti iskazan u okviru kratkoročnih obaveza i razgraničenja iz transakcija unutar iste jedinice vlasti.

Obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite iskazane su u iznosu od 22.622.362 KM, a odnose se na subvencije za podsticaj razvoja poljoprivrede i sela, a čine ih obaveze za tekuću proizvodnju (18.699.662 KM), dugoročni razvoj (1.590.834 KM) i sistemske mjere (2.331.866 KM).

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija unutar iste jedinice vlasti nisu iskazane, a po nalazu revizije iznose 4.384 KM i odnose se na obaveze po osnovu nabavke roba, usluga i nefinansijske imovine iz transakcija unutar iste jedinice vlasti - obaveza prema Ugostiteljskom servisu i obaveze prema Ministarstvu finansija.

U toku godine provedeno je šest multilateralnih kompenzacija putem kojih su izmirene obaveze u iznosu od 2.270.565 KM.

Na dan 29.02.2020. godine u Agenciji su ostale neizmirene obaveze po osnovu subvencija u iznosu 6.518.783 KM, koje su zaključno sa 06.03.2020. godine izmirene.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi primjenu Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike prilikom evidentiranja kratkoročnih razgraničenja i obaveza za refundacije po

osnovu porodijskog odsustva (čl. 69 i 78), izdataka za naknade plata za vrijeme bolovanja koje se refundiraju od obaveznog socijalnog osiguranja (čl.119.) i kratkoročnih obaveza i razgraničenja iz transakcija unutar iste jedinice vlasti (član 84.).

6.2.3. Izvori i promjene na neto imovini

Vlastiti izvori sredstava iskazani su u iznosu od 2.778 KM, a čine ih rezerve po osnovu revalorizacije (2.084 KM) i finansijski rezultat tekuće godine (694 KM). Rezerve po osnovu revalorizacije su formirane u 2018. godini primjenom revalorizacionog modela vrednovanja na nematerijalnu proizvedenu imovinu u iznosu od 2.778 KM. U 2019. godini revalorizacione rezerve su u skladu sa članom 87. tačka 6. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike amortizovane u iznosu od 694 KM i knjižene u korist rezultata tekuće godine.

Finansijski rezultat iskazan je u iznosu od 694 KM, a odnosi se na finansijski rezultat tekuće godine, što nije u skladu sa članom 90. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike po kojem se finansijski rezultat u GKT na dan bilansiranja ne iskazuje na organizacionim kodovima pojedinačnih budžetskih korisnika, nego na generalnim (opštim) kodovima.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi primjenu člana 90. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike prilikom iskazivanja finansijskog rezultata.

6.3. Vanbilansna evidencija

Na dan 31.12.2019. godine Agencija nije imala evidentiranih poslovnih događaja u vanbilansnoj evidenciji.

6.4. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

U Obrazloženjima uz finansijske izvještaje navedeno je da je protiv Agencije vođen jedan sudski spor u vrijednosti od 28.550 KM. Navedeni iznos se odnosi na 2018. godinu i riješen u korist Agencije. U toku godine Agencija nije vodila sudske sporove ni protiv koga niti su protiv nje vođeni sudski sporovi.

Na izdata rješenja po subvencijama izjavljeno je ukupno 259 žalbi od čega je 68 žalbi usvojeno i donijeta su rješenja o priznavanju prava u ukupnom iznosu od 726.417 KM, 191 žalba je proslijeđena drugostepenom organu - Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede koje je odbilo 106 žalbi kao neosnovane, a 85 žalbi je u postupku rješavanja.

6.5. Obrazloženja uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za 2019. godinu sačinjena su i pisana Obrazloženja za period 01.01 - 31.12.2019. godine, koja pružaju neophodne opšte podatke o Agenciji, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama. Ista, jednim dijelom ne zadovoljavaju zahtjeve MRS JS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, člana 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske jer nisu u potpunosti objelodanjene informacije koje se odnose na:

- zahtjeve paragrafa 127-129, MRS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja;
- strukturu najznačajnijih rashoda, prihoda, izdataka, subvencija;
- prezentovanje razloga neusaglašenosti stanja kupaca i dobavljača putem izvoda otvorenih stavki u skladu sa članom 18. stav 3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se u Obrazloženjima uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije u skladu sa zahtjevima MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i članom 18. stav 3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Revizijski tim

Snježana Tubić, s.r.

Mirjana Radanović, s.r.